**УДК 657.3:355.6:004**
**DOI:** https://doi.org/10.32782/2708-0366/2026.30.28

***Остапенко О.П.***
*начальник кафедри фінансового забезпечення військ,*
*Військовий інститут Київського національного університету*
*імені Тараса Шевченка*
*ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3194-0372*
***Поплавський О.Ф.***
*старший викладач кафедри фінансового забезпечення військ,*
*Військовий інститут Київського національного університету*
*імені Тараса Шевченка*
*ORCID: https://orcid.org/0009-0002-5824-2240*
***Ляшенко Т.В.***
*слухачка,*
*Військовий інститут Київського національного університету*
*імені Тараса Шевченка*
*ORCID: https://orcid.org/0009-0009-8055-4751*

***Ostapenko Oleksandr, Poplavsky Oleksandr, Lyashenko Tetyana***
*Military Institute of Taras Shevchenko National University of Kyiv*

# ОРГАНІЗАЦІЯ СКЛАДАННЯ ТА ПЕРЕВІРКИ ФІНАНСОВОЇ І БЮДЖЕТНОЇ ЗВІТНОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ ТА НАПРЯМИ ЇЇ АВТОМАТИЗАЦІЇ

# ORGANISATION OF THE PREPARATION AND VERIFICATION OF FINANCIAL AND BUDGET REPORTING OF A MILITARY UNIT AND DIRECTIONS FOR ITS AUTOMATION

*У статті досліджено організацію складання та перевірки фінансової і бюджетної звітності військової частини Збройних Сил України в умовах воєнного стану. Показано, що звітність частини формується у двох логіках: фінансова – за методом нарахування, бюджетна – за касовим виконанням кошторису, а розбіжності між ними зосереджуються на стиках обліку майна, розрахунків і казначейських даних. Систематизовано етапи звітного циклу від підготовчих заходів та інвентаризації до консолідації у вищого розпорядника коштів. Запропоновано п'ятирівневу матрицю контрольних співвідношень для перевірки звітності до її подання. Оцінено стан цифровізації, зокрема впровадження інформаційно-комунікаційної системи «Бюджет» і програми «Скриня», та визначено напрями автоматизації, за яких звітність стає похідним результатом єдиного облікового середовища.*

***Ключові слова:*** *фінансова звітність, бюджетна звітність, військова частина, внутрішній контроль, контрольні співвідношення, автоматизація обліку, державний сектор, воєнний стан.*

*The purpose of the article is to substantiate an organisational model for preparing and verifying the financial and budget reporting of a military unit of the Armed Forces of Ukraine under martial law and to identify realistic directions for its automation. The topic is relevant because of the rapid growth of defence expenditure and the demand for reliable, timely and verifiable information about the use of public funds at the lowest level of budget administration, where most primary data originate. The study uses analysis of regulatory acts, comparison of the accrual and cash bases of the two types of reports, process modelling of the reporting cycle, systematisation of control relationships between report forms and a review of official data on digital systems deployed in the defence sector. The results show that a military unit prepares two*

© Остапенко О.П., Поплавський О.Ф., Ляшенко Т.В., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

*interrelated sets of statements: financial statements based on accrual accounting and budget reports reflecting cash execution of the estimate. Discrepancies between them arise mainly at the junctions of property accounting kept by supply services, settlements with suppliers and higher-level administrators, and treasury data. The reporting cycle is presented as a sequence of seven stages, from organisational preparation and reconciliations to consolidation. A five-level matrix of control relationships is proposed: arithmetic checks within a form, checks between forms of the same type, checks between financial and budget reports, external reconciliations with treasury and counterparties, and analytical checks of deviations. The analysis of the current state of digitalisation indicates that the new enterprise resource planning environment of the ministry and the electronic property accounting tool accelerate consolidation considerably, yet reports are still checked mostly after compilation. The practical value of the article lies in the proposed principle of treating reports as a by-product of a single accounting environment, in the matrix of control relationships that can be embedded in software as a library of validation rules, and in a staged sequence of automation measures that financial services of military units and higher-level financial bodies can use when organising their reporting work.*

***Keywords:*** *financial reporting, budget reporting, military unit, internal control, control relationships, accounting automation, public sector, martial law.*

**Постановка проблеми.** Військова частина в системі Міністерства оборони України є бюджетною установою і, як правило, розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня. Саме тут виникають первинні облікові дані, з яких потім складається зведена звітність командувань і міністерства. Лише протягом 2024 року планові фінансові ресурси Міноборони було збільшено з 1155,3 до 1529,0 млрд грн, тобто на 32,3 % [1, с. 154–155]. Помилка у звіті частини при консолідації переходить на вищий рівень.

Воєнний стан змінив і умови, в яких фінансовий орган частини готує звіти. Майно втрачається в бою, підрозділи переміщуються, фінансисти змінюються, частина роботи ведеться поза пунктом постійної дислокації і при нестабільному зв'язку. Водночас вимоги до прозорості не послабилися, а зросли, адже значна частина оборонних потреб фінансується за участі міжнародних партнерів [2]. У 2023 році підрозділи внутрішнього аудиту Міноборони провели 204 аудити і встановили втрати ресурсів на 1,311 млрд грн, а за перший квартал 2024 року 16 аудитів виявили втрати на 1,812 млрд грн [3]. Ці суми не зводяться до недоліків звітності, проте показують, що відхилення фіксуються вже після того, як звіти подано й зведено.

Отже, практичне завдання полягає в такій організації звітного циклу, за якої достовірність забезпечується під час формування звітів, а не під час подальших перевірок. Воно пов'язане з двома науковими завданнями ширшого рівня: модернізацією бухгалтерського обліку і фінансової звітності в державному секторі, визначеною урядовою стратегією [4], і цифровою трансформацією управління ресурсами оборонного відомства.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Роль фінансової звітності бюджетних установ як інструменту державного контролю розглядають А. Найда, І. Крюкова, Л. Шацькова та Р. Волчек. Вони зіставляють національні стандарти обліку в державному секторі з міжнародними, називають перешкоди їх зближенню (недосконалість нормативної бази, брак фахівців, слабкі інформаційні системи) і пропонують оцінювати якість звітності за своєчасністю, точністю, повнотою, порівнянністю, доступністю та перевірюваністю [5]. С. Свірко, С. Бардаш і В. Краєвський нагадують, що в Україні запроваджено 20 національних стандартів обліку в державному секторі, проте повної відповідності вимогам ЄС ще не досягнуто [6, с. 91], а модернізацію інформаційних систем автори вважають передумовою послідовного фінансового планування у період відбудови [6, с. 94].

Контрольний вимір проблеми висвітлено у працях про внутрішній фінансовий контроль. Д. Ванкович, М. Крупка та М. Кульчицький оцінюють його роль через співвідношення нецільових видатків, втрачених можливостей і марнотратних витрат з

кількістю перевірених установ [7]. І. Лютий, Ю. Петленко та Н. Дрозд звертають увагу на специфіку сектору безпеки і оборони, де відкритість бюджетного процесу потрібно узгоджувати з вимогами до захисту інформації [2].

Військову специфіку обліку досліджено значно менше. А. Філіппов і З. Марчук описують багаторівневу схему, у якій Міноборони визначає політику, Генеральний штаб координує збирання та верифікацію даних, а у військових частинах первинні документи (акти, журнали, донесення) формують служби забезпечення [8, с. 180]. Вони ж відзначають спрощення порядку оформлення втрат майна в 2024 році [8, с. 180] і відсутність інтеграції національних систем обліку з цифровими платформами НАТО [8, с. 183]. А. Собакарь аналізує облік і використання військового майна в правовому режимі воєнного стану та пов'язує запобігання корупційним ризикам із запровадженням цифрових систем обліку [9].

Питання автоматизації обліку в бюджетних установах розглядають О. Грицай і Ю. Кашпур, які доходять висновку, що жодна наявна програма не забезпечує цифровізації повністю, тому установи змушені поєднувати кілька систем [10]. А. Банташ порівнює вісім вітчизняних програмних продуктів і наводить оцінки, згідно з якими автоматизація скорочує трудовитрати на 35–60 % і прискорює підготовку звітності у 2–3 рази [11, с. 4]; серед стримувальних чинників названо нестачу IT-компетентностей, вартість ліцензій і часті зміни законодавства [11, с. 6–7]. Т. Шматковська зі співавторами бачать у штучному інтелекті засіб прогнозування, планування видатків і виявлення шахрайства, але наголошують на вимогах до якості даних і кібербезпеки [12]. У зарубіжній літературі А. Тірон-Тудор зі співавторами систематизують досвід роботизованої автоматизації процесів в обліку та аудиті [13].

Попри різноманіття підходів, організація звітного циклу саме військової частини залишається малодослідженою. Відкритими є питання, як поєднати фінансову і бюджетну звітність, що мають різну методологічну основу, як побудувати перевірку до подання звітів, а не після нього, і як узгодити роботу фінансового органу частини з відомчими інформаційними системами, що впроваджуються з 2025 року.

**Формулювання цілей статті.** Метою статті є обґрунтування організаційної моделі складання та перевірки фінансової і бюджетної звітності військової частини в умовах воєнного стану та визначення напрямів її автоматизації з урахуванням відомчих інформаційних систем. Для цього розглянуто нормативні засади і методологічні відмінності двох видів звітності, систематизовано етапи звітного циклу та розподіл відповідальності, запропоновано матрицю контрольних співвідношень, оцінено стан цифровізації та сформульовано послідовність заходів з автоматизації.

**Виклад основного матеріалу.** Обов'язок вести бухгалтерський облік і складати фінансову звітність для бюджетних установ випливає із Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [14], а обов'язок звітувати про виконання кошторису – з Бюджетного кодексу України [15]. Склад фінансової звітності визначає Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності»: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про власний капітал, звіт про рух грошових коштів і примітки; проміжна звітність складається наростаючим підсумком з початку року, а звіти підписують керівник установи і головний бухгалтер або особа, на яку покладено ведення обліку [16]. Бюджетну звітність розпорядники складають за Порядком, затвердженим наказом Міністерства фінансів від 24.01.2012 № 44 [17]. Лише наказом від 10.02.2025 № 85, починаючи зі звітності за перший квартал 2025 року, у формах спеціального фонду з'явилися графи для залишків попередніх періодів і надходжень у натуральній формі, а низку окремих довідок перенесено до пояснювальної записки [17].

Відомчий рівень регулювання утворюють акти Міноборони, передусім Положення про фінансове господарство військової частини Збройних Сил України [18], яке закріплює організацію фінансового господарства та відповідальність командира і фінансо-

вого органу. Звіти підписують командир частини і начальник фінансово-економічної служби. Кількісний облік військового майна при цьому ведуть служби забезпечення, тоді як вартісний облік і звітність зосереджені у фінансовому органі. Цей розподіл є першою організаційною передумовою розбіжностей.

Друга передумова методологічна. Фінансова звітність ґрунтується на методі нарахування і показує активи, зобов'язання, доходи та витрати незалежно від руху коштів. Бюджетна звітність відображає касове виконання кошторису за кодами бюджетної класифікації. Для військової частини різниця між ними особливо відчутна, бо значна частина ресурсів надходить централізовано, у натуральній формі, без грошових розрахунків, а втрати майна в бою відображаються у фінансовій звітності, але не мають касового виміру. Порівняльну характеристику двох видів звітності наведено в таблиці 1.

Дві звітності описують той самий господарський процес з різних позицій, тому перевіряти їх окремо недостатньо: найбільше помилок виникає саме там, де дані мають узгоджуватися між собою, тобто на стиках майнового обліку, розрахунків і казначейських даних.

Організацію звітного циклу військової частини доцільно подати як послідовність семи етапів. Перший етап організаційний: наказом командира визначаються облікова політика, графік документообігу, відповідальні особи служб забезпечення та строки передання ними даних до фінансового органу. У воєнний час його доводиться переглядати частіше через зміну посадових осіб і місць дислокації.

Другий етап охоплює підготовку даних. Сюди належать звірка розрахунків з постачальниками та вищим розпорядником щодо централізованих поставок, звірка оборотів і залишків з органом Казначейства, звірка кількісного обліку служб з вартісним обліком фінансового органу, а перед річною звітністю – інвентаризація. Окремим напрямом є своєчасне документальне оформлення втрат майна, для якого воєнне зако-

Таблиця 1

**Порівняльна характеристика фінансової та бюджетної звітності військової частини**

| Ознака | Фінансова звітність | Бюджетна звітність |
|---|---|---|
| Нормативна основа | Закон № 996-XIV, НП(С)БОДС 101 та інші стандарти обліку в державному секторі | Бюджетний кодекс України, Порядок складання бюджетної звітності (наказ Мінфіну № 44) |
| Метод відображення | Метод нарахування | Касове виконання кошторису за кодами бюджетної класифікації |
| Об'єкт | Активи, зобов'язання, власний капітал, доходи і витрати | Надходження, касові та фактичні видатки, заборгованість за бюджетними коштами |
| Склад | Баланс, звіт про фінансові результати, звіт про власний капітал, звіт про рух грошових коштів, примітки | Звіти про надходження і використання коштів загального та спеціального фондів, звіти про заборгованість, пояснювальна записка |
| Періодичність | Квартальна (наростаючим підсумком) і річна | Місячна, квартальна і річна |
| Основні джерела даних | Облікові регістри фінансового органу, дані служб забезпечення про рух майна | Облікові регістри, дані органу Казначейства, кошторис |
| Типові зони розбіжностей | Централізовані поставки в натуральній формі, бойові втрати, амортизація | Неоплачені зобов'язання, повернення коштів, надходження в натуральній формі спеціального фонду |

*Джерело: систематизовано авторами на основі [16; 17]*

нодавство допускає спрощені процедури [8, с. 180]. Якщо акти про втрати надходять після закриття періоду, звіт свідомо складається з неповних даних, і розбіжність переходить у наступний місяць.

Третій етап – закриття періоду: нарахування зобов'язань, амортизації, відображення доходів від безоплатно отриманих активів, а наприкінці року – закриття рахунків доходів і витрат. Четвертий етап – формування форм фінансової і бюджетної звітності та пояснювальної записки. П'ятий – внутрішня перевірка, зміст якої розкрито нижче. Шостий – підписання командиром і начальником фінансового органу та подання звітів. Сьомий – консолідація у вищого розпорядника, під час якої виявлені невідповідності повертаються до частини для виправлення.

Критичним для якості є не четвертий етап, як часто вважають, а другий. Збирання і звірка даних від служб забезпечення, розосереджених між підрозділами, займають більшу частину звітного вікна. Тому ми пропонуємо встановлювати в наказі про організацію обліку внутрішній звітний календар, де граничний строк подання даних службами визначено першим-другим робочим днем після закінчення періоду, а резерв часу залишено для звірок і перевірки.

Перевірка звітності військової частини відбувається на кількох рівнях. Виконавець здійснює самоконтроль, начальник фінансового органу – внутрішній контроль перед підписанням, вищий фінансовий орган перевіряє звіти під час консолідації, орган Казначейства звіряє їх зі своїми даними, а надалі звітність може бути об'єктом внутрішнього аудиту і зовнішнього контролю. Тому основний обсяг перевірок слід перенести на рівень частини і виконувати його за єдиним переліком контрольних співвідношень.

Такий перелік ми пропонуємо впорядкувати у вигляді п'ятирівневої матриці (табл. 2). Рівні розташовано за зростанням складності.

Найменш опрацьованим є третій рівень: щоб автоматично зіставити касові видатки з витратами за методом нарахування, потрібен довідник відповідності кодів економічної класифікації видатків і субрахунків, а також облік негрошових операцій, що пояснюють різницю. Четвертий рівень залежить від обміну даними з Казначейством і вищим розпорядником, п'ятий – від наявності порогових значень, які має встановити вищий фінансовий орган, щоб частини не визначали їх довільно.

Перейдемо до стану автоматизації. Базову інфраструктуру подання звітності створило Казначейство: автоматизована система «Є-Звітність» працює в дослідній експлуатації з 27.12.2017, а з першого кварталу 2018 року її використання стало обов'язковим. Система дає змогу заповнювати затверджені форми, накладати кваліфікований електронний підпис на кожну форму, контролювати подання звітів підвідомчими установами і автоматично зводити фінансову та бюджетну звітність [19]. Облік при цьому ведеться в різних програмах, жодна з яких не закриває всіх потреб самостійно [10; 11, с. 4–6].

Для військових частин визначальною подією стало впровадження відомчої інформаційно-комунікаційної системи «Бюджет». Вона введена в експлуатацію наказом Міноборони від 03.12.2025 № 811; з початку 2025 року нею користуються всі командування і Державна спеціальна служба транспорту, а до моменту введення в експлуатацію до неї долучилися понад 60 % розпорядників бюджетних коштів. За офіційними даними, підготовка одного зведеного звіту раніше потребувала близько 800 людино-годин, а в новій системі він формується втричі швидше; командири отримують дані про видатки попереднього дня [20]. Система побудована на компонентах SAP. За інформацією міністерства, рішеннями на цій платформі користуються понад 1000 військових частин і 4500 користувачів, а до кінця 2026 року заплановано повну цифровізацію процесів управління персоналом, фінансами і матеріальними ресурсами [21].

Програма «Скриня», запроваджена наприкінці 2025 року, у квітні 2026 року працювала майже в 40 частинах, а темп розгортання планувався на рівні до 50 частин на

Таблиця 2

**Матриця контрольних співвідношень для перевірки звітності військової частини**

| Рівень | Зміст перевірки | Приклад співвідношення | Можливість автоматизації |
|---|---|---|---|
| 1. Внутрішньоформний | Арифметична правильність і підсумки в межах однієї форми | Підсумок активу балансу дорівнює підсумку пасиву | Повна, вбудована в програми |
| 2. Міжформний | Узгодженість форм одного виду звітності | Залишок коштів на кінець періоду у звіті про рух грошових коштів дорівнює відповідним статтям балансу | Повна |
| 3. Міжбазисний | Узгодженість фінансової і бюджетної звітності | Касові видатки за бюджетними звітами пояснюються витратами за методом нарахування з урахуванням негрошових операцій | Часткова, потрібен довідник відповідності кодів і субрахунків |
| 4. Зовнішній | Відповідність даним Казначейства, вищого розпорядника, контрагентів | Касові видатки у звіті збігаються з даними органу Казначейства | Висока за умови електронного обміну даними |
| 5. Аналітичний | Обґрунтованість динаміки і відхилень | Відхилення касових видатків від кошторисних призначень або зміна дебіторської заборгованості понад встановлений поріг | Висока, аналітичні правила і методи машинного навчання |

*Джерело: розроблено авторами*

місяць. Вона формує облікові документи й електронні книги обліку, інтегрована з системами «Імпульс» і «Бюджет», а в частинах з електронним обліком майна скасовано 56 паперових документів [22]. Для звітності це має пряме значення: інтеграція усуває ручну звірку між службами забезпечення і фінансовим органом, яка, як показано вище, забирає найбільше часу.

Досвід інших армій застерігає від надмірного оптимізму. Міністерство оборони США залишається єдиним великим федеральним відомством, яке жодного разу не отримало немодифікованого аудиторського висновку щодо фінансової звітності; законодавчо встановлено строк досягнення такого висновку до 31.12.2028, а одним із заходів є виведення з експлуатації 89 застарілих інформаційних систем з очікуваною економією 760 млн дол. щороку до 2029 фінансового року [23].

Нерозв'язаними залишаються кілька проблем. Охоплення систем ще неповне, і частина даних переноситься між програмами вручну. Контрольні співвідношення здебільшого застосовуються на етапі подання звіту, тобто наприкінці циклу. Важливими залишаються нестабільний зв'язок у районах виконання завдань, вимоги до захисту інформації з обмеженим доступом і ризики кібератак [12]. Крім того, через ротацію кадрів якість звітності залежить від кількох досвідчених фінансистів.

З урахуванням цього пропонуємо такі напрями автоматизації. Основним є принцип «звітність як похідна від обліку»: форми фінансової і бюджетної звітності формуються автоматично з облікових регістрів єдиного середовища, а ручне коригування допускається лише з обґрунтуванням і фіксацією в журналі змін.

Другий напрям – наскрізна інтеграція систем обліку майна з фінансовим контуром, за якої кожна операція служби забезпечення одразу породжує бухгалтерський запис. Тоді звірка кількісного і вартісного обліку перестає бути щомісячною процедурою

і відбувається безперервно. Третій напрям – винесення контрольних співвідношень із таблиці 2 до централізованої бібліотеки правил, яку підтримує вищий фінансовий орган і яка виконується під час кожного закриття дня або місяця, а не лише під час подання.

Четвертий напрям стосується рутинних звірок. Порівняння виписок Казначейства з обліковими даними, актів звірки з постачальниками і вищим розпорядником добре піддається роботизованій автоматизації, яка в обліку й аудиті вже довела свою придатність для повторюваних операцій з чіткими правилами [13]. П'ятий напрям – аналітика відхилень, у тому числі із застосуванням методів машинного навчання для пошуку нетипових операцій, за умови належної якості даних і захисту інформації [12]. Шостий напрям – автономний режим роботи облікових модулів для підрозділів у районах бойових дій з подальшою синхронізацією та розмежуванням прав доступу.

Реалізовувати ці напрями доцільно поетапно. У короткостроковій перспективі йдеться про завершення охоплення частин системою «Бюджет», затвердження довідника відповідності кодів економічної класифікації видатків і субрахунків та формування централізованої бібліотеки контрольних правил. У середньостроковій – про інтеграцію систем обліку майна з фінансовим модулем і роботизацію звірок. У довгостроковій – про аналітику відхилень і наближення форм звітності до міжнародних стандартів обліку в державному секторі, що відповідає загальному вектору реформи [5]. Паралельно потрібна підготовка фахівців фінансової служби, без якої технічні рішення не дадуть ефекту [11, с. 6–7].

**Висновки.** Фінансова і бюджетна звітність військової частини ґрунтуються на різних методах – нарахування і касовому, тому їх розбіжність закономірна, а завдання організації звітного процесу полягає в тому, щоб кожна розбіжність мала документальне пояснення. Основні джерела невідповідностей містяться не у формуванні форм, а на етапі підготовки даних: у передачі інформації від служб забезпечення, оформленні втрат майна, звірках з вищим розпорядником і Казначейством.

Звітний цикл частини доцільно розглядати як сім етапів, серед яких найбільшого організаційного ресурсу потребує збирання й звірка даних. Запропонована п'ятирівнева матриця контрольних співвідношень дає змогу перенести основний обсяг перевірок на рівень частини і виконувати їх до подання звітів. Найбільшого опрацювання потребує міжбазисний рівень.

Впровадження системи «Бюджет» і програми «Скриня» створює технічну основу для переходу до моделі, у якій звітність є похідним результатом єдиного облікового середовища. Проте без наскрізної інтеграції майнового і фінансового обліку, централізованої бібліотеки контрольних правил і підготовки кадрів автоматизація лише прискорить складання звітів, не підвищивши їх достовірності. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розроблення повного переліку міжбазисних контрольних співвідношень для типових операцій військової частини, на оцінювання впливу автоматизованих звірок на кількість виправлень під час консолідації та на методику поєднання вимог до прозорості звітності з режимом захисту інформації з обмеженим доступом.

**Список використаних джерел:**

1. Shramko O. V., Ostapenko O. P., Ditkovskyi K. Y., Stepanchenko S. D., Korol L. Y. Dynamics of changes in planned indicators of financial resources of the Ministry of Defense of Ukraine for 2024: analysis of planning efficiency and changes in priority. *Актуальні проблеми економіки.* 2025. № 5 (287). С. 154–164. DOI: https://doi.org/10.32752/1993-6788-2025-1-287-154-164 (дата звернення: 20.09.2026).

2. Liutyi I., Petlenko Yu., Drozd N. The importance of openness and transparency in the budget process in the defense and security sector of Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice.* 2022. Vol. 6. No. 47. P. 99–110. DOI: https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.47.2022.3900

3. У Міноборони під час аудитів виявили порушень на понад ₴10 мільярдів. Укрінформ. 16.04.2024. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3852862-u-minoboroni-pid-cas-auditiv-viavili-porusen-na-ponad-10-milardiv.html (дата звернення: 20.09.2026).

4. Про схвалення Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 № 437-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/437-2018-р (дата звернення: 20.09.2026).

5. Naida A., Kryukova I., Shatskova L., Volchek R. Financial reporting of budgetary institutions as an instrument of state control: from NPSAS to IFRS (IPSAS). *Науковий вісник Одеського національного економічного університету.* 2025. № 5 (330). С. 14–22. DOI: https://doi.org/10.32680/2409-9260-2025-5-330-14-22

6. Свірко С. В., Бардаш С. В., Краєвський В. М. Оцінка рівня трансформації інформаційного забезпечення управління публічними фінансами. *Економіка, управління та адміністрування.* 2023. № 3 (105). С. 89–97. DOI: https://doi.org/10.26642/jen-2023-3(105)-89-97

7. Ванькович Д., Крупка М., Кульчицький М. Оцінювання ролі внутрішнього фінансового контролю в стратегії забезпечення повоєнного відновлення України. *Економіка та суспільство.* 2025. № 71. С. 614–620. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-148

8. Філіппов А., Марчук З. Організаційно-правові засади обліку військових витрат та втрат. *Social Development and Security*. 2025. Т. 15. № 4. С. 179–186. DOI: https://doi.org/10.33445/sds.2025.15.4.17

9. Собакарь А. О. Особливості обліку та використання військового майна в контексті національної безпеки та правового режиму воєнного часу. *Академічні візії*. 2025. Вип. 43. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.16085342

10. Грицай О., Кашпур Ю. Впровадження диджиталізації бухгалтерського обліку у державному секторі. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. С. 439–445. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-146

11. Банташ А. М. Використання сучасних програмних засобів для підвищення ефективності бухгалтерського обліку в бюджетних установах. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2025. Вип. 3 (62). С. 3–8. DOI: https://doi.org/10.26642/pbo-2025-3(62)-3-8

12. Шматковська Т. О., Стецiв І. І., Захарчук І. А., Гузьо М. С. Суб'єкти державного сектору: бухгалтерська справа та застосування можливостей штучного інтелекту. *Інноваційна економіка.* 2024. № 3. С. 185–192.

13. Tiron-Tudor A., Lacurezeanu R., Bresfelean V. P., Dontu A. N. Perspectives on how robotic process automation is transforming accounting and auditing services. *Accounting Perspectives*. 2024. Vol. 23. No. 1. P. 7–38. DOI: https://doi.org/10.1111/1911-3838.12351

14. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14 (дата звернення: 20.09.2026).

15. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17 (дата звернення: 20.09.2026).

16. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2009 № 1541. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/z0103-10 (дата звернення: 20.09.2026).

17. Про затвердження Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування : наказ Міністерства фінансів України від 24.01.2012 № 44. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12 (дата звернення: 20.09.2026).

18. Про затвердження Положення про фінансове господарство військової частини Збройних Сил України : наказ Міністра оборони України від 12.11.2010 № 590 (зі змінами, зокрема внесеними наказом Міністерства оборони України від 30.08.2016 № 451).

19. ДКСУ про запровадження АС «Є-Звітність». Для бухгалтерів бюджетних установ. 13.02.2018. URL: https://buhgalter.com.ua/news/zvitnist/dksu-pro-zaprovadzhennya-as-ye-zvitnist/ (дата звернення: 20.09.2026).

20. Фінансові ресурси війська під контролем: у ЗСУ введена в експлуатацію цифрова система «Бюджет». Урядовий портал. 2025. URL: https://www.kmu.gov.ua/news/finansovi-resursy-viiska-pid-kontrolem-u-zsu-vvedena-v-ekspluatatsiiu-tsyfrova-systema-biudzhet (дата звернення: 20.09.2026).

21. Інформаційно-комунікаційна система «Бюджет» Міноборони отримала міжнародну нагороду. АрміяInform. 21.04.2026. URL: https://armyinform.com.ua/2026/04/21/informaczijno-komunikaczijna-systema-byudzhet-minoborony-otrymala-mizhnarodnu-nagorodu/ (дата звернення: 20.09.2026).

22. Міністерство оборони України. Як програма «Скриня» цифровізує облік речового майна у ЗСУ. 13.04.2026. URL: https://mod.gov.ua/explanation/yak-programa-skrinya-czifrovizuye-oblik-rechovogo-majna-u-zsu (дата звернення: 20.09.2026).

23. U.S. Government Accountability Office. DOD Financial Management: Status of Remediation Efforts to Meet Audit Mandate. GAO-25-107427. 16.09.2025. URL: https://www.gao.gov/products/gao-25-107427 (дата звернення: 20.09.2026).

## References:

1. Shramko, O. V., Ostapenko, O. P., Ditkovskyi, K. Y., Stepanchenko, S. D., & Korol, L. Y. (2025). Dynamics of changes in planned indicators of financial resources of the Ministry of Defense of Ukraine for 2024: Analysis of planning efficiency and changes in priority. *Aktualni problemy ekonomiky*, vol. 5, no. 287, pp. 154–164. DOI: https://doi.org/10.32752/1993-6788-2025-1-287-154-164

2. Liutyi, I., Petlenko, Yu., & Drozd, N. (2022). The importance of openness and transparency in the budget process in the defense and security sector of Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, vol. 6, no. 47, pp. 99–110. DOI: https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.47.2022.3900

3. Ukrinform. (2024, April 16). U Minoborony pid chas audytiv vyiavyly porushen na ponad ₴10 miliardiv [Audits at the Ministry of Defence revealed violations of more than UAH 10 billion]. Available at: https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3852862-u-minoboroni-pid-cas-auditiv-viavili-porusen-na-ponad-10-milardiv.html

4. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2018). Pro skhvalennia Stratehii modernizatsii systemy bukhhalterskoho obliku ta finansovoi zvitnosti v derzhavnomu sektori na period do 2025 roku [On approval of the Strategy for modernisation of the accounting and financial reporting system in the public sector until 2025] (Order No. 437-r). Available at: https://zakon.rada.gov.ua/go/437-2018-p

5. Naida, A., Kryukova, I., Shatskova, L., & Volchek, R. (2025). Financial reporting of budgetary institutions as an instrument of state control: From NPSAS to IFRS (IPSAS). *Naukovyi visnyk Odeskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu*, vol. 5, no. 330, pp. 14–22. DOI: https://doi.org/10.32680/2409-9260-2025-5-330-14-22

6. Svirko, S. V., Bardash, S. V., & Kraievskyi, V. M. (2023). Otsinka rivnia transformatsii informatsiinoho zabezpechennia upravlinnia publichnymy finansamy [Assessment of the level of transformation of information support for public finance management]. *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, vol. 3, no. 105, pp. 89–97. DOI: https://doi.org/10.26642/jen-2023-3(105)-89-97

7. Vankovych, D., Krupka, M., & Kulchytskyi, M. (2025). Otsiniuvannia roli vnutrishnoho finansovoho kontroliu v stratehii zabezpechennia povoiennoho vidnovlennia Ukrainy [Assessing the role of internal financial control in the strategy for ensuring post-war recovery of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 71, pp. 614–620. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-148

8. Filippov, A., & Marchuk, Z. (2025). Orhanizatsiino-pravovi zasady obliku viiskovykh vytrat ta vtrat [Organisational and legal principles of accounting for military expenditures and losses]. *Social Development and Security*, vol. 15, no. 4, pp. 179–186. DOI: https://doi.org/10.33445/sds.2025.15.4.17

9. Sobakar, A. O. (2025). Osoblyvosti obliku ta vykorystannia viiskovoho maina v konteksti natsionalnoi bezpeky ta pravovoho rezhymu voiennoho chasu [Features of accounting for and use of military property in the context of national security and the legal regime of wartime]. *Akademichni vizii*, no. 43. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.16085342

10. Hrytsai, O., & Kashpur, Yu. (2023). Vprovadzhennia dydzhytalizatsii bukhhalterskoho obliku u derzhavnomu sektori [Implementation of digitalisation of accounting in the public sector]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 56, pp. 439–445. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-146

11. Bantash, A. M. (2025). Vykorystannia suchasnykh prohramnykh zasobiv dlia pidvyshchennia efektyvnosti bukhhalterskoho obliku v biudzhetnykh ustanovakh [The use of modern software tools to improve the efficiency of accounting in public sector institutions]. *Problemy teorii ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu*, vol. 3, no. 62, pp. 3–8. DOI: https://doi.org/10.26642/pbo-2025-3(62)-3-8

12. Shmatkovska, T. O., Stetsiv, I. I., Zakharchuk, I. A., & Huzo, M. S. (2024). Subiekty derzhavnoho sektoru: bukhhalterska sprava ta zastosuvannia mozhlyvostei shtuchnoho intelektu

[Public sector entities: Accounting and application of artificial intelligence opportunities]. *Innovatsiina ekonomika*, no. 3, pp. 185–192.

13. Tiron-Tudor, A., Lacurezeanu, R., Bresfelean, V. P., & Dontu, A. N. (2024). Perspectives on how robotic process automation is transforming accounting and auditing services. *Accounting Perspectives*, vol. 23, no. 1, pp. 7–38. DOI: https://doi.org/10.1111/1911-3838.12351

14. Verkhovna Rada of Ukraine. (1999). Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini [On accounting and financial reporting in Ukraine] (Law of Ukraine No. 996-XIV). Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14

15. Verkhovna Rada of Ukraine. (2010). Biudzhetnyi kodeks Ukrainy [Budget Code of Ukraine] (Law of Ukraine No. 2456-VI). Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17

16. Ministry of Finance of Ukraine. (2009). Pro zatverdzhennia Natsionalnoho polozhennia (standartu) bukhhalterskoho obliku v derzhavnomu sektori 101 "Podannia finansovoi zvitnosti" [On approval of the National Public Sector Accounting Standard 101 "Presentation of financial statements"] (Order No. 1541). Available at: https://zakon.rada.gov.ua/go/z0103-10

17. Ministry of Finance of Ukraine. (2012). Pro zatverdzhennia Poriadku skladannia biudzhetnoi zvitnosti rozporiadnykamy ta oderzhuvachamy biudzhetnykh koshtiv, zvitnosti fondamy zahalnooboviazkovoho derzhavnoho sotsialnoho i pensiinoho strakhuvannia [On approval of the Procedure for preparing budget reports by budget administrators and recipients and reports by compulsory state social and pension insurance funds] (Order No. 44). Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12

18. Ministry of Defence of Ukraine. (2010). Pro zatverdzhennia Polozhennia pro finansove hospodarstvo viiskovoi chastyny Zbroinykh Syl Ukrainy [On approval of the Regulation on the financial management of a military unit of the Armed Forces of Ukraine] (Order No. 590, as amended by Order No. 451 of 30.08.2016).

19. Dlia bukhhalteriv biudzhetnykh ustanov. (2018, February 13). DKSU pro zaprovadzhennia AS "Ye-Zvitnist" [The State Treasury Service on the introduction of the automated system "E-Reporting"]. Available at: https://buhgalter.com.ua/news/zvitnist/dksu-pro-zaprovadzhennya-as-ye-zvitnist/

20. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2025). Finansovi resursy viiska pid kontrolem: u ZSU vvedena v ekspluatatsiiu tsyfrova systema "Biudzhet" [Army financial resources under control: The digital system "Budget" commissioned in the Armed Forces]. Available at: https://www.kmu.gov.ua/news/finansovi-resursy-viiska-pid-kontrolem-u-zsu-vvedena-v-ekspluatatsiiu-tsyfrova-systema-biudzhet

21. ArmiiaInform. (2026, April 21). Informatsiino-komunikatsiina systema "Biudzhet" Minoborony otrymala mizhnarodnu nahorodu [The Ministry of Defence information and communication system "Budget" received an international award]. Available at: https://armyinform.com.ua/2026/04/21/informaczijno-komunikaczijna-systema-byudzhet-minoborony-otrymala-mizhnarodnu-nagorodu/

22. Ministry of Defence of Ukraine. (2026, April 13). Yak prohrama "Skrynia" tsyfrovizuie oblik rechovoho maina u ZSU [How the «Skrynia» software digitalises clothing property accounting in the Armed Forces]. Available at: https://mod.gov.ua/explanation/yak-programa-skrinya-czifrovizuye-oblik-rechovogo-majna-u-zsu

23. U.S. Government Accountability Office. (2025). DOD financial management: Status of remediation efforts to meet audit mandate (GAO-25-107427). Available at: https://www.gao.gov/products/gao-25-107427

*Дата надходження статті: 30.09.2026*
*Дата прийняття статті до публікації: 26.10.2026*
*Дата публікації статті: 27.11.2026*